

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد شیراز

هنجاریابی پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن کودکان (CCBQ) در دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر تهران براساس نظریه کلاسیک اندازه گیری (CTT)

سمیه صفارزاده

کارشناسی ارشد سنجش و اندازه گیری، گروه روانشناسی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران .

s.saffarzadeh@yahoo.com

اصغر مینائی

استادیار دانشگاه علامه طباطبائی asghar.minaei@yahoo.com

نورعلی فرخی

دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی farrokhi@atu.ac.ir

چکیده

هدف کلی پژوهش حاضر بررسی هنجاریابی پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن کودکان (CCBQ) در دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر تهران براساس نظریه کلاسیک اندازه گیری (CTT) بوده است روش این تحقیق توصیفی - اکتشافی بوده و جامعه آماری آن شامل کلیه دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بوده است که ۵۳۷ نفر با روش نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای به عنوان نمونه انتخاب گردیده است. ابزار گردآوری داده ها شامل پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن کودکان (CCBQ) و پرسشنامه راهبردهای مقابله با استرس اندلر و پارکر (CISS) استفاده شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده از آماره های توصیفی شامل شاخص های گرایش مرکزی مثل میانگین، میانه و مد و شاخص های پراکندگی مثل انحراف معیار، چولگی و کشیدگی و شاخص های اندازه گیری اعتبار شامل روش های گاتمن، آلفا و فلدت-گیلمر، روایی همگرا با ضرایب همبستگی و روایی سازه با تحلیل عاملی و نمرات هنجار شده T با نرم افزارهای SPSS و jMetrik استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان داده است که میانگین نمره رفتارهای کنار آمدن در بین دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر تهران ۱۴۶/۷۴ با انحراف معیار ۲۰/۸۵ بوده است و ضریب اعتبار سؤالات پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن، به روش های گاتمن، آلفا و فلدت-گیلمر ۰/۹۰ و دامنه اطمینان آن در سطح ۰/۹۵ بین ۰/۸۸ تا ۰/۹۱۵ بوده است و روایی همگرا نمرات این پرسشنامه با نمرات پرسشنامه راهبردهای مقابله ای اندلر و پارکر (CISS) ۰/۲۲۵ بوده است و روایی سازه ای آن بر اساس سه عامل انحراف از مشکل به سمت دیگر، کنارآمدن ویرانگر و کنارآمدن با مشکل در جهت بهبود آن ۳۲/۹۳ درصد بوده است/ طبق نتایج بدست آمده متوسط عملکرد بر اساس نمره T با میانگین ۵۰ و انحراف معیار ۱۰، ۱۲۱ بوده است یعنی در نمره T برابر ۵۰ نمره عملکرد دانش آموزان ۱۲۱ بوده است.

کلمات کلیدی: هنجاریابی، پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن، دانش آموزان، نظریه کلاسیک اندازه گیری (CTT)

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران

روزنامه علمی-تخصصی

96170-82201

مقدمه

انسان موجودی است اجتماعی که برای تأمین نیازهای گوناگون خود، با محیط پیرامون خویش ارتباط برقرار می‌کند. این ارتباط که حاصل سازگاری اجتماعی و سازگاری درونی شخصی است، سازگاری روانی^۱ نامیده می‌شود. سازگاری و تعادل جویی از ویژگی‌های زندگی روزمره انسان است اما گاهی موانع و مشکلات یا شرایطی در زندگی آدمی پدید می‌آید که سازگاری و در نتیجه تعادل روانی برهم می‌خورد و شخص دچار تنیدگی و ناراحتی می‌شود. موقعیت‌های فشار روانی از جمله معضلات بزرگ جوامع انسانی امروزه هستند که به‌رغم پیشرفت‌های علمی، صنعتی و فن‌آوری هنوز نتوانسته‌اند بر آن‌ها و آثارشان تسلط یابند. اگرچه در بعضی از جنبه‌ها موفقیت‌هایی حاصل شده اما به‌رغم این تلاش‌ها، هر ساله در گوشه و کنار جهان حوادث بسیاری روی می‌دهد که بخشی از آن‌ها با عوارض شدید مالی، جانی و روانی همراه‌اند. یکی از عواملی که باعث می‌شود برخی از افراد کمتر از دیگران تحت تأثیر فشارزاهای مختلف قرار گرفته و کمتر آسیب ببینند، به کار بردن مهارت‌های مقابله‌ای مؤثر در برابر عوامل استرس‌زا است.

تغییرات پرشتاب و چشمگیر دنیای امروزی ایجاب می‌کند که انسان‌ها پیوسته خود را با آن هماهنگ کنند تا تعادل را بین رفته خود را دوباره برقرار نمایند و بدین‌سان از تنش‌های روانی ناشی از آن مصون بمانند. انسان در محیطی زندگی می‌کند که مملو از مشکلات گوناگون است و می‌تواند او را از حرکت و پیشرفت بازدارد. اگر کمی غفلت ورزد و راه سازگاری با مشکلات را نیم‌موخته باشد، چه‌بسا به ورطه‌های خطرناکی سقوط کند که راه نجات در آن وجود ندارد ولی اگر بتواند به این مشکل غلبه کند و تعادل جسمی و روحی خود را به دست آورد، در واقع به سازگاری دست‌یافته است. (حاجی زادگان، 1387).

در برابر فشارهای اجتماعی، هر فردی به روش خاص خود واکنش نشان می‌دهد. تفاوت‌های فردی ممکن است ناشی از پاداش‌ها و تنبیه‌هایی نیز باشد که والدین بر رفتار کودکان خود اعمال می‌کنند. همچنین ناشی از سرمشق‌هایی که والدین برای کودکان فراهم می‌آورد. (اتکینسون و هیلگارد^۲، ۱۹۸۳، ترجمه براهنی و همکاران، ۱۳۷۳) از سویی کشور ما با میانگین سنی ۲۶/۳ سال، یکی از کشورهای جوان دنیاست چراکه در حال حاضر میانگین سنی جهان ۲۸/۴ سال است (ویکی‌پدیا، ۲۰۱۰) جوانان و نوجوانان از ارزشمندترین و گران‌مایه‌ترین ذخایر جامعه به شمار می‌آیند و نقش بسیار بااهمیتی را ایفا می‌کنند. لذا به عقیده محققان اجتماعی باید توجه خاصی به نوجوانان صورت گیرد. انسان‌ها از لحاظ روش‌های رویارویی با مسائل و ناراحتی‌ها و نیز از نظر میزان اتکا به دیگران باهم فرق دارند. همه مردمی که در موقعیت‌های واقعاً دشوار قرار می‌گیرند، افسرده نمی‌شوند. برخی از آن‌ها با وجود مشکلات، شیوه‌ی برخورد مثبت و مسئله‌گشایی خود را حفظ می‌کنند و احساس ارزشمندی خود را از دست نمی‌دهند. باید دید در مورد تفکر این شخص چه چیزی وجود دارد که نمی‌گذارد او این‌گونه عمل کند. (هاوتون^۳ و همکاران، ترجمه قاسم‌زاده، ۱۳۹۵)

از طرفی دیگر یکی از دلایل توسعه و به‌کارگیری روزافزون استفاده از آزمون‌ها به‌عنوان ابزار شناخت افراد و پی بردن به تفاوت‌های فردی آنان، این است که آزمون‌ها ابزار معتبری برای اندازه‌گیری تفاوت‌های فردی هستند (گنجی، ۱۳۹۳) به دلیل اهمیت و نقش حساسی که آزمون‌ها در تعیین تفاوت‌های فردی دارند، باید در نحوه ساخت و استفاده از آزمون‌ها دقت لازم را به عمل آورد. نتایج این آزمون‌ها، اغلب، برآوردهایی از هوش، استعداد و ویژگی‌های شخصیتی افراد به دست می‌دهد و با توجه به این برآوردها، برای فرد تصمیماتی اتخاذ می‌شود. اندازه‌گیری در هر زمینه، اطلاعاتی را درباره خصیصه‌ای معین فراهم می‌کند که معمولاً برای پیش‌بینی پدیده‌های مربوط به آن خصیصه مورد استفاده قرار می‌گیرد. هدف اندازه‌گیری، کسب اطلاعات در مورد خصیصه‌های چیزها، ارگانیزم‌ها یا رویدادهاست. نتایج اندازه‌گیری، همواره منجر به تعریف پدیده مورد اندازه‌گیری می‌شود و تفسیر این نتایج نیز در بیشتر موارد، نوعی پیش‌بینی فراهم می‌آورد. هرچه اطلاعات گردآوری شده منظم‌تر، مناسب‌تر و دقیق‌تر باشد، آسان‌تر و بهتر می‌توان به تعمیم‌های منطقی در مورد فرد، دست‌یافت (هومن، ۱۳۹۳). در طرح یک تست، نکته مهم آن است که ماهیت گروه‌های آزمون‌شونده و انواع تصمیم‌هایی که باید بر اساس نتایج آزمون اتخاذ شوند را به‌خوبی بشناسیم. اینکه آیا کل افراد، کل دامنه تغییرات خصیصه مورد نظر را نمایان می‌سازند یا خیر و اینکه آزمون‌شوندگان در چه سطح سنی یا کلاسی هستند بسیار حائز اهمیت است. ثن‌دایک (۱۹۸۲) انواع تصمیم‌هایی را که نتایج تست باید در مورد آن‌ها به کار رود به این شرح اعلام می‌کند: تصمیم‌های آموزشی، تصمیم‌های تشخیصی، تصمیم‌های مربوط به‌گزینش،

¹ psychological adjustment

² Atkinson&Hilgard

³ Houghton, K

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران

تصمیم‌های جایگزینی، تصمیم‌های مربوط به طبقه‌بندی و تصمیم‌های مربوط به راهنمایی. امروزه اطلاعات زیادی برای توضیح چگونگی انواع فشارهای روانی غیرملموس در زندگی وجود دارد. دنیای پویا، پیچیدگی شرایط زندگی، مسائل هیجانی، ویژگی‌های شخصیت، جایگاه فرد در جامعه و مسائلی از این قبیل می‌توانند برای انسان تنش و استرس ایجاد کنند و ناگزیر باید برای سازگاری با محیط تلاش کند یا این‌که باید با آن‌ها مقابله نماید (جاش، ۲۰۰۷) به نظر لازاروس و فولکمن^۱ (۱۹۸۴) مقابله (کنارآمدن)، تلاش برای مدیریت موقعیت و سازگاری با آن است نه کنترل و تسلط بر آن. لازاروس و فولکمن به دو نوع مقابله عمومی شناخته‌شده اشاره دارند، مقابله مشکل مدار (مقابله رویاروگر، خویشتن‌داری و حل مدیرانه مسئله) که معطوف به حل مشکل با انجام اعمالی است که منبع استرس را تغییر می‌دهند و مقابله هیجان مدار که کاهش‌دهنده یا اداره‌کننده آشفتگی همراه با یک موقعیت با استفاده از روش‌هایی است که بیشتر بر اساس الگوهای احساسی و عاطفی می‌باشند. جستجوی حمایت اجتماعی شامل اجزایی از هر دو نوع مقابله است. در اکثر شرایط استرس‌زا، به کارگیری راهبردهای مشکل مدار سازگارانه تر از راهبردهای هیجان مدار است. گالاگر^۲ و همکاران (۲۰۰۳) مهارت کنارآمدن را تلاش‌های فرد در زمینه‌های هیجانی، شناختی و رفتاری می‌دانند که هنگام رویارویی با فشار روانی برای غلبه، تحمل یا به حداقل رساندن عوارض فشار روانی به کار گرفته می‌شود؛ بنابراین می‌توان گفت که ۱- مقابله و کنارآمدن یک فرآیند است. ۲- ارزیابی شناختی نقش مهمی در نحوه کنارآمدن ایفا می‌کند. ۳- رفتار کنارآمدن به تلاش (شناختی، رفتاری و هیجانی) وابسته است. ۴- مقابله باهدف حفظ سلامت روانی فرد انجام می‌شود. توانایی افراد در هنگام کنارآمدن با مشکلات و چگونگی آن به عوامل درونی و بیرونی گوناگونی بستگی دارد.

یکی از مقدمات و اصول اساسی تشخیص مشکلات رفتاری افراد و سپس پیشگیری از پیشرفت آن و درمان داتن یک ابزار دقیق و با تایید اصول روانسجی است. با توجه به اینکه بیشتر ابزارهای مورد استفاده توسط روان شناسان و مشاوران در ایران در حوزه مشکلات رفتاری همچون رفتارهای کنارآمدن پرسشنامه‌هایی است که در دیگر کشورها ساخته شده است بنابراین لازم است که این ابزارها در این هنجاریابی شوند تا در صورت لزوم تغییرات مور نیاز منطبق با فرهنگ و خصوصیات جامعه ایرانی بر روی آنها اعمال شود و همچنین میزان دقت (اعتبار) و میزان اطمینان (روایی) آنها مشخص شود تا استفاده کنندگان از آنها بر اساس این اطلاعات به نتایج حاصل از آنها توجه کنند بر همین اساس تحقیق حاضر با هدف هنجاریابی پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن کودکان (CCBQ) در دانش‌آموزان مقطع راهنمایی شهر تهران براساس نظریه کلاسیک اندازه گیری (CTT) انجام شده است.

روش تحقیق:

روش انجام این تحقیق توصیفی از نوع اکتشافی بوده است جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان مقطع راهنمایی شهر تهران در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ بود که تعداد آن‌ها بر طبق آمار وب‌سایت سازمان آموزش و پرورش شهر تهران ۲/۴۰۰/۰۰۰ نفر گزارش شده است. در مورد حجم نمونه نیز، با توجه به این‌که در این پژوهش، از روش تحلیل عاملی استفاده شده و با در نظر گرفتن این‌که حجم نمونه در همه تحلیل‌های چند متغیره نباید کمتر از ۵۰۰ نفر باشد (هومن، ۱۳۸۰) بر همین اساس در این تحقیق تعداد ۳۱۲ پسر و ۲۲۵ دختر و در مجموع ۵۳۷ دانش‌آموز با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌های پژوهش، از پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن کودکان بانام اختصاری (CCBQ) و پرسشنامه راهبردهای مقابله با استرس اندلر و پارکر بانام اختصاری (CISS) استفاده شد. پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن (مقابله‌ای) کودکان توسط بریتنی هراندز در سال ۲۰۰۸ ساخته شد که هدف اصلی از ساخت آن، گسترش و اعتباریابی یک مقیاس جدید کنارآمدن در نوجوانان بود. پرسشنامه در ابتدا دارای ۸۳ عبارت ارزیابی محدوده‌ای از رفتارهای مقابله‌ای بود که در تجدیدنظر به ۵۷ عبارت تقلیل یافت. معیارهای حذف اولیه عبارات، شامل کمترین تکرار و کمترین میانگین بوده است. عباراتی با پذیرش کمتر از ۳۵٪ موارد (مثلاً ۶۵٪ یا بیشتر پاسخ‌ها، گزینه ((هرگز)) بود) حذف شدند. راهبردهای کنارآمدن بر مبنای یک مقیاس چهارتایی لیکرت برآورد شده‌اند که از ((هرگز)) تا ((تقریباً همیشه)) متغیر است. این پرسشنامه دارای ساختار ۳ عاملی قوی با بارگذاری‌های عاملی بالا است. عوامل آن عبارتند از: ۱- انحراف از مشکل به سمتی دیگر، ۲- کنارآمدن با مشکل در جهت بهبود آن و ۳- کنارآمدن ویرانگر(منفی). برای روایی همگرای پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن کودکان (CCBQ) از پرسشنامه موازی بانام پرسشنامه راهبردهای مقابله و پارکر (CISS) استفاده شد. این پرسشنامه برای اولین بار توسط اندلر و پارکر (۱۹۹۰) ساخته شده است و در ایران توسط اکبر زاده، ترجمه و هنجاریابی و برای سبک‌های مقابله با استرس نوجوانان در تهران در سال

¹ Folkman

² Gallager. R

روزنامه علمی-تخصصی
پژوهش‌های روانشناختی و اجتماعی

96170-82201

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد شیراز

۱۳۹۰ به کار گرفته شده است. (سرمد، بازرگان و حجازی، ۱۳۷۷). اندلر و پارکر (۱۹۹۴) ضریب آلفای کرونباخ را برای سبک مقابله مسئله مدار ۰/۹۲، سبک هیجان مدار ۰/۸۲ و سبک اجتنابی را ۰/۸۵ برای نوجوانان پسر گزارش کردند که حاکی از اعتبار مقیاس است. همچنین روایی سازه این مقیاس نیز در پژوهش اندلر و پارکر مورد تأیید قرار گرفته است. در ایران، روایی سازه این مقیاس در پژوهش قریشی (به نقل از شکری و همکاران، ۱۳۸۷) مورد تأیید قرار گرفته است. جهت تجزیه و تحلیل داده از آماره های توصیفی شامل شاخص های گرایش مرکزی مثل میانگین، میانه و مد و شاخص های پراکندگی مثل انحراف معیار، چولگی و کشیدگی و شاخص های اندازه گیری اعتبار شامل روش های گاتمن، آلفا و فلدت- گیلمر، روایی همگرا با ضرایب همبستگی و روایی سازه با تحلیل عاملی و نمرات هنجار شده T با نرم افزارهای SPSS و jMetrik استفاده شده است.

یافته ها

آماره های توصیفی متغیرهای تحقیق

جدول ۱: آماره های توصیفی رفتارهای کنارآمدن کودکان و مؤلفه های آن

متغیر آماره	رفتارهای کنارآمدن	انحراف از مشکل به سمت دیگر	کنارآمدن با مشکل در جهت بهبود آن	کنارآمدن ویرانگر
تعداد	۵۰۹	۵۲۲	۵۲۹	۵۲۸
داده گم شده	۲۸	۱۵	۸	۹
میانگین	۱۴۶/۷۴	۷۰/۱۹	۳۴/۳۹	۴۲/۱۱
خطای استاندارد میانگین	۰/۹۲	۰/۶۷	۰/۳۵	۰/۳۲
میانه	۱۴۹	۷۰	۳۴	۴۳
مد	۱۴۹	۵۸	۳۰	۴۲
انحراف معیار	۲۰/۸۵	۱۵/۳۴	۸/۰۰۹	۷/۳۰
چولگی	-۰/۶۱۲	۰/۲۴۲	-۰/۲۶۵	-۱/۴۴
کشیدگی	۰/۷۲۵	۱/۲۳	۱/۰۲۱	۳/۶۳
کمترین	۸۶	۲۹	۱۴	۱۴
بیشترین	۲۰۳	۱۱۶	۵۶	۵۶
دامنه تغییرات	۱۱۷	۸۷	۴۲	۴۲

سؤالات تحقیق

۱- آیا پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن (CCBQ) برای دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر تهران، از اعتبار قابل

قبولی برخوردار است؟

بر اساس نتایج ذکر شده در جدول ۲ ضریب اعتبار سؤالات مربوط به مؤلفه های انحراف از مشکل به سمت دیگر، کنارآمدن با مشکل در جهت بهبود آن، کنارآمدن ویرانگر و کل پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن به روش های گاتمن، آلفا و فلدت- گیلمر به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۳ و ۰/۹۰ بوده است که نشان دهنده مناسب بودن اعتبار سؤالات مؤلفه ها و کل پرسشنامه است.

جدول ۲: ضریب اعتبار سؤالات مربوط به پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن (CCBQ) و مؤلفه های آن

مؤلفه	روش	ضریب اعتبار	فاصله اطمینان ضریب اعتبار در سطح ۰/۹۵
انحراف از مشکل به سمت دیگر	گاتمن ^۱	۰/۹۲	(۰/۹۳ و ۰/۹۱)
	آلفا ^۲	۰/۹۱۸	(۰/۹۲۸ و ۰/۹۰۸)
کنارآمدن با مشکل در جهت بهبود آن	فلدت-گیلمر ^۳	۰/۹۱۹	(۰/۹۲۹ و ۰/۹۰۹)
	گاتمن	۰/۸۵۲	(۰/۸۶۹ و ۰/۸۳۲)
	آلفا	۰/۸۴۸	(۰/۸۶۶ و ۰/۸۲۸)
کنارآمدن ویرانگر	فلدت-گیلمر	۰/۸۴۸	(۰/۸۶۶ و ۰/۸۲۹)
	گاتمن	۰/۸۳	(۰/۸۵ و ۰/۸۰۸)
	آلفا	۰/۸۲۲	(۰/۸۴۳ و ۰/۸۰)
کل پرسشنامه	فلدت-گیلمر	۰/۸۲۵	(۰/۸۴۶ و ۰/۸۰۳)
	گاتمن	۰/۹۰۳	(۰/۹۱۵ و ۰/۸۹)
	آلفا	۰/۸۹۵	(۰/۹۰۷ و ۰/۸۸)
	فلدت-گیلمر	۰/۸۹۷	(۰/۹۰۹ و ۰/۸۸۴)

سؤال ۲- آیا پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن (CCBQ) برای دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر تهران، از روایی کافی برخوردار است؟

جهت به دست آوردن روایی همگرا همبستگی نمرات حاصل از پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن با نمرات حاصل از پرسشنامه ۴۵ سؤالی راهبردهای مقابله‌ای اندلر و پارکر (CISS) از طریق اجرا بر روی ۱۱۲ نفر از اعضای نمونه پژوهش بررسی شد که نتایج آن نشان داد ضریب همبستگی پیرسون بین نمره حاصل از رفتارهای کنارآمدن کودکان با نمره راهبردهای مقابله‌ای (۰/۲۵۵) (۰/۰۵) P بوده است که نشان‌دهنده همبستگی ضعیف بین نمرات به‌دست‌آمده از این دو پرسشنامه است به‌طوری‌که ضریب تعیین بین آن‌ها ۰/۰۶۵ ($R^2=0.065$) است یعنی فقط ۰/۰۶۵ واریانس بین دو متغیر مشترک است. پس روایی همگرای پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن با پرسشنامه ۴۵ سؤالی راهبردهای مقابله‌ای اندلر و پارکر (CISS) مناسب نیست (جدول ۳)

جدول ۳: ضرایب همبستگی بین رفتارهای کنارآمدن کودکان با راهبردهای مقابله‌ای اندلر و پارکر و مؤلفه‌های این دو پرسشنامه n=112

رفتارهای کنارآمدن	انحراف از مشکل	کنارآمدن جهت بهبودی	کنارآمدن ویرانگر	سبک مقابله‌ای	مسئله مدار	هیجان مدار	حواس پرتی	مشغولیت اجتماعی
۱	۰/۸۱۲*	۰/۶۲۵*	۰/۴۶۶*	۰/۲۵۵*	۰/۲۱۲*			
۱	۰/۲۰۷*	۰/۲۶۹*	۰/۳۰۱*	۰/۱۹۶*	۰/۱۸*			
۱	۰/۰۱*	۰/۳۰۲*	۰/۳۰۱*	۰/۳۰۱*	۰/۱۸*			
۱	۰/۰۱*	۰/۳۰۲*	۰/۳۰۲*	۰/۳۰۲*	۰/۱۸*			
۱	۰/۰۱*	۰/۳۰۲*	۰/۳۰۲*	۰/۳۰۲*	۰/۱۸*			
۱	۰/۰۱*	۰/۳۰۲*	۰/۳۰۲*	۰/۳۰۲*	۰/۱۸*			

¹guttman's lambda-2 (L2)

²coefficient alpha (Alpha)

³Feldt-Gilmer coefficient (F-G)

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد شیراز

هیجان مدار	۰/۱۱**	۰/۰۹**	۰/۱۵۸**	۰/۱۱**	۰/۶۲*	۰/۰۰۷**	۱
حواس پرتی	۰/۱۹۵**	۰/۲۲۵**	۰/۱۹۸**	۰/۱۲**	۰/۶۳*	۰/۲۱*	۱
مشغولیت اجتماعی	۰/۱۶**	۰/۱۵**	۰/۲۵۲**	۰/۱۰**	۰/۵۸*	۰/۲۹*	۱

* معنی داری کمتر از ۰/۰۵ است

** معنی داری بیشتر از ۰/۰۵ است

روایی سازه پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن با روش تحلیل عاملی بررسی شده که بر اساس نتایج به دست آمده با توجه به این معنی داری کروییت بار تلت کمتر از ۰/۰۵ بوده است بنابراین می توان گفت تحلیل عاملی درست بوده و عامل های تشکیل دهنده پرسشنامه بیش از یک عامل بوده است، همچنین طبق نتایج به دست آمده سه عامل ذکر شده در پرسشنامه ۳۲/۹۳ درصد واریانس رفتارهای کنارآمدن را تبیین می کنند و مقدار آماره کروییت بار تلت نشان می دهد که معنی داری ۰/۰۰۱ و کمتر از سطح معنی داری ۰/۰۵ است پس عامل های ذکر شده مقدار قابل توجهی از واریانس کنارآمدن را تبیین می کند (جدول ۴)

جدول ۴ جمع کل واریانس بر اساس تحلیل عاملی پرسشنامه

سازه اجزاء	مجموع مربعات بارهای استخراج شده			مجموع مربعات بارهای استخراج شده اولیه			مقادیر اولیه ارزش ویژه		
	پس از چرخش			استخراج شده اولیه			مقادیر اولیه ارزش ویژه		
	نسبت واریانس تراکمی	نسبت واریانس	کل	نسبت واریانس تراکمی	نسبت واریانس	کل	نسبت واریانس تراکمی	نسبت واریانس	کل
📁	۱۶/۱۴	۱۶/۱۴	۹/۲۰۲	۱۶/۶۳	۱۶/۶۳	۹/۴۸	۱۷/۷۸۳	۱۷/۷۸۳	۱۰/۱۳۶
📄	۲۴/۷۶	۸/۶۲	۴/۹۱۶	۲۶/۳۲	۹/۶۸	۵/۵۲	۲۸/۶۰۷	۱۰/۸۲۵	۶/۱۷۰
📄	۳۲/۹۳	۸/۱۷	۴/۶۵۷	۳۱/۸۶	۵/۵۴	۳/۱۶	۳۵/۳۳۹	۶/۷۳۲	۳/۸۳۷

۳- متوسط عملکرد یا جدول هنجار دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهر تهران در پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن کودکان چگونه است؟

جهت نرم سازی پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن کودکان با استفاده از نرم افزار جی متریک (jMetrik) نمرات خام به رتبه های درصدی و نمره t با میانگین ۵۰ و انحراف معیار ۱۰ تبدیل شده است، در جدول ۵ رتبه های درصدی و نمره استاندارد توزیع t برای هر یک از نمرات خام دانش آموزان در مقیاس رفتارهای کنارآمدن کودکان آورده شده است.

چنان که نتایج نشان می دهد متوسط عملکرد که ۵۰ درصد نمرات در پایین آن و ۵۰ درصد (t=۵۰) نمره ۱۲۱ است؛ بنابراین متوسط عملکرد دانش آموزان ۱۲۱ بوده است. طبق این نتایج:

- نمره ۳۴/۱۳ درصد افراد بین ۱۲۱ تا ۱۳۸ قرار می گیرد.
- نمره ۱۳/۵۹ درصد نمرات بین ۱۳۸ تا ۱۵۳ قرار می گیرد.
- نمره ۲/۲۸ درصد نمرات بالاتر ۱۵۳ قرار می گیرد.
- نمره ۳۴/۱۳ درصد نمرات بین ۹۹ تا ۱۲۱ قرار می گیرد.
- نمره ۱۳/۵۹ درصد نمرات بین ۷۹ تا ۹۹ قرار می گیرد.
- نمره ۲/۲۸ درصد نمرات پایین تر ۷۹ قرار می گیرد.

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد شیراز

جدول ۵: جدول هنجار شده نمره رفتارهای کنارآمدن برای دانش آموزان مقطع متوسطه اول

نمره خام	رتبه درصدی	نمره استاندارد شده t	نمره خام	رتبه درصدی	نمره استاندارد شده t
۴۷	۰/۰۰	۹	۱۱۸	۴۵/۵۳	۲۹
۴۸	۰/۰۱	۱۲	۱۱۹	۴۷/۰۲	۲۹
۴۹	۰/۰۱	۱۳	۱۲۰	۴۸/۹۸	۵۰
۵۰	۰/۰۲	۱۲	۱۲۱	۵۱/۲۱	۵۰
۵۱	۰/۰۲	۱۵	۱۲۲	۵۳/۷۲	۵۱
۵۲	۰/۰۳	۱۵	۱۲۳	۵۵/۹۶	۵۱
۵۳	۰/۰۳	۱۶	۱۲۴	۵۷/۹۱	۵۲
۵۴	۰/۰۴	۱۶	۱۲۵	۶۰/۶۱	۵۳
۵۵	۰/۰۴	۱۶	۱۲۶	۶۲/۸۵	۵۳
۵۶	۰/۰۵	۱۷	۱۲۷	۶۵/۱۸	۵۲
۵۷	۰/۰۵	۱۷	۱۲۸	۶۷/۶۹	۵۵
۵۸	۰/۰۵	۱۷	۱۲۹	۶۹/۱۸	۵۵
۸۹	۰/۰۶	۱۸	۱۳۰	۷۱/۳۲	۵۶
۶۰	۰/۰۶	۱۸	۱۳۱	۷۳/۶۵	۵۶
۶۱	۰/۰۷	۱۸	۱۳۲	۷۵/۲۳	۵۷
۶۲	۰/۰۷	۱۸	۱۳۳	۷۶/۵۴	۵۷
۶۳	۰/۰۸	۱۸	۱۳۴	۷۸/۰۳	۵۸
۶۴	۰/۰۸	۱۹	۱۳۵	۷۹/۸۰	۵۸
۶۵	۰/۰۹	۱۹	۱۳۶	۸۱/۱۰	۵۹
۶۶	۰/۰۹	۱۹	۱۳۷	۸۳/۰۵	۶۰
۶۷	۰/۱۳	۲۰	۱۳۸	۸۵/۲۹	۶۰
۶۸	۰/۱۷	۲۱	۱۳۹	۸۶/۵۹	۶۱
۶۹	۰/۷۰	۲۱	۱۴۰	۸۷/۲۴	۶۱
۷۰	۰/۲۴	۲۲	۱۴۱	۸۷/۹۰	۶۲
۷۱	۰/۲۸	۲۲	۱۴۲	۸۸/۷۳	۶۲
۷۲	۰/۶۸	۲۵	۱۴۳	۸۹/۱۱	۶۲
۷۳	۱/۰۹	۲۷	۱۴۴	۸۹/۸۵	۶۳
۷۴	۱/۴۹	۲۸	۱۴۵	۹۰/۸۸	۶۳
۷۵	۱/۶۹	۲۹	۱۴۶	۹۱/۴۳	۶۲
۷۶	۱/۸۹	۲۹	۱۴۷	۹۱/۷۱	۶۲
۷۷	۲/۰۹	۳۰	۱۴۸	۹۳/۲۰	۶۵
۷۸	۲/۳۰	۳۰	۱۴۹	۹۴/۷۹	۶۶
۷۹	۲/۵۰	۳۰	۱۵۰	۹۵/۲۵	۶۷
۸۰	۲/۷۰	۳۱	۱۵۱	۹۵/۷۲	۶۷

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد شیراز

96170-82201

۸۱	۲/۸۹	۳۱	۱۵۲	۹۶	۶۷
۸۲	۴/۱۹	۳۲	۱۵۳	۹۷/۲۱	۷۰
۸۳	۴/۷۱	۳۳	۱۵۴	۹۸/۴۲	۷۱
۸۴	۵/۲۳	۳۲	۱۵۵	۹۸/۶۰	۷۲
۸۵	۵/۷۵	۳۲	۱۵۶	۹۸/۶۵	۷۲
۸۶	۶/۲۸	۳۵	۱۵۷	۹۸/۷۰	۷۲
۸۷	۶/۸۰	۳۵	۱۵۸	۹۸/۷۴	۷۲
۸۸	۸/۵۷	۳۶	۱۵۹	۹۸/۷۹	۷۲
۸۹	۹/۲۲	۳۷	۱۶۰	۹۸/۹۸	۷۳
۹۰	۹/۶۸	۳۷	۱۶۱	۹۹/۱۶	۷۲
۹۱	۹/۹۶	۳۷	۱۶۲	۹۹/۲۶	۷۲
۹۲	۱۰/۴۳	۳۷	۱۶۳	۹۹/۳۵	۷۵
۹۳	۱۰/۸۹	۳۸	۱۶۴	۹۹/۴۱	۷۵
۹۴	۱۰/۹۹	۳۸	۱۶۵	۹۹/۴۷	۷۶
۹۵	۱۱/۰۸	۳۸	۱۶۶	۹۹/۵۳	۷۶
۹۶	۱۱/۸۲	۳۸	۱۶۷	۹۹/۶۳	۷۷
۹۷	۱۳/۰۴	۳۹	۱۶۸	۹۹/۷۲	۷۸
۹۸	۱۴/۱۵	۳۹	۱۶۹	۹۹/۹۱	۸۰
۹۹	۱۵/۱۸	۴۰	۱۷۰	۹۹/۹۱	۸۱
۱۰۰	۱۶/۲۹	۴۰	۱۷۱	۹۹/۹۲	۸۱
۱۰۱	۱۷/۵۰	۴۱	۱۷۲	۹۹/۹۲	۸۲
۱۰۲	۱۸/۵۳	۴۱	۱۷۳	۹۹/۹۳	۸۲
۱۰۳	۱۹/۷۷	۴۱	۱۷۴	۹۹/۹۳	۸۲
۱۰۴	۲۰/۱۱	۴۲	۱۷۵	۹۹/۹۴	۸۲
۱۰۵	۲۱/۰۴	۴۲	۱۷۶	۹۹/۹۴	۸۲
۱۰۶	۲۱/۸۸	۴۳	۱۷۷	۹۹/۹۵	۸۳
۱۰۷	۲۳/۳۷	۴۳	۱۷۸	۹۹/۹۵	۸۳
۱۰۸	۲۵/۰۲	۴۳	۱۷۹	۹۹/۹۵	۸۳
۱۰۹	۲۶/۴۴	۴۴	۱۸۰	۹۹/۹۶	۸۳
۱۱۰	۲۸/۳۱	۴۴	۱۸۱	۹۹/۹۶	۸۲
۱۱۱	۳۰/۵۴	۴۵	۱۸۲	۹۹/۹۷	۸۲
۱۱۲	۳۲/۴۰	۴۵	۱۸۳	۹۹/۹۷	۸۵
۱۱۳	۳۴/۸۲	۴۶	۱۸۴	۹۹/۹۸	۸۵
۱۱۴	۳۷/۷۱	۴۷	۱۸۵	۹۹/۹۸	۸۶
۱۱۵	۳۹/۶۶	۴۷	۱۸۶	۹۹/۹۹	۸۷
۱۱۶	۴۱/۸۱	۴۸	۱۸۷	۹۹/۹۹	۸۸
۱۱۷	۴۴/۰۴	۴۸	۱۸۸	۱۰۰	۹۰

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران

روزنامه علمی-تخصصی

96170-82201

مؤسسه علمی-تخصصی
پژوهش‌های علمی-تخصصی

نتیجه‌گیری

بر اساس نتایج ذکرشده، ضریب اعتبار سؤالات مربوط به مؤلفه‌ی انحراف از مشکل به سمت دیگر، به روش‌های گاتمن، آلفا و فلدت-گیلمر ۰/۹۲ و دامنه اطمینان آن در سطح ۰/۹۵ بین ۰/۹۰۸ تا ۰/۹۳ بوده است که نشان‌دهنده مناسب بودن اعتبار سؤالات این مؤلفه است. ضریب اعتبار سؤالات مربوط به مؤلفه‌ی کنارآمدن با مشکل در جهت بهبود آن، به روش‌های گاتمن، آلفا و فلدت-گیلمر ۰/۸۵ و دامنه اطمینان آن در سطح ۰/۹۵ بین ۰/۸۲۸ تا ۰/۸۶۹ بوده است که نشان‌دهنده مناسب بودن اعتبار سؤالات این مؤلفه است. ضریب اعتبار سؤالات مربوط به مؤلفه‌ی کنارآمدن ویرانگر، به روش‌های گاتمن، آلفا و فلدت-گیلمر ۰/۸۳ و ۰/۸۲ و دامنه اطمینان آن در سطح ۰/۹۵ بین ۰/۸۰ تا ۰/۸۵ بوده است که نشان‌دهنده مناسب بودن اعتبار سؤالات این مؤلفه است. ضریب اعتبار سؤالات پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن، به روش‌های گاتمن، آلفا و فلدت-گیلمر ۰/۹۰ و دامنه اطمینان آن در سطح ۰/۹۵ بین ۰/۸۸ تا ۰/۹۱۵ بوده است که نشان‌دهنده مناسب بودن اعتبار پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن است.

جهت بررسی روایی پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن از روش روایی همگرا و روایی سازه استفاده شد. جهت به دست آوردن روایی همگرا همبستگی نمرات حاصل از پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن با نمرات حاصل از پرسشنامه ۴۵ سؤالی راهبردهای مقابله‌ای اندلر و پارکر (CISS) از طریق اجرا بر روی ۱۱۲ نفر از اعضای نمونه پژوهش بررسی شد که نتایج آن نشان داد ضریب همبستگی پیرسون بین نمره حاصل از رفتارهای کنارآمدن کودکان با نمره راهبردهای مقابله‌ای ۰/۲۵۵ ($p < ۰/۰۵$) بوده است که نشان‌دهنده همبستگی ضعیف بین نمرات به‌دست‌آمده از این دو پرسشنامه است به‌طوری‌که ضریب تعیین بین آن‌ها ۰/۰۶۵ ($R^2 = ۰/۰۶۵$) است یعنی فقط ۰/۰۶۵ واریانس بین دو متغیر مشترک است. پس روایی همگرایی پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن با پرسشنامه ۴۵ سؤالی راهبردهای مقابله‌ای اندلر و پارکر (CISS) مناسب نیست. روایی سازه پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن با روش تحلیل عاملی بررسی شده که بر اساس نتایج به‌دست‌آمده با توجه به این معنی‌داری کروییت بارتلت کمتر از ۰/۰۵ بوده است بنابراین می‌توان گفت تحلیل عاملی درست بوده و عامل‌های تشکیل‌دهنده پرسشنامه بیش از یک عامل بوده است، همچنین طبق نتایج به‌دست‌آمده سه عامل ذکرشده در پرسشنامه ۳۲/۹۳ درصد واریانس رفتارهای کنارآمدن را تبیین می‌کنند و مقدار آماره کروییت بارتلت نشان می‌دهد که معنی‌داری ۰/۰۰۱ و کمتر از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ است پس عامل‌های ذکرشده مقدار قابل توجهی از واریانس کنارآمدن را تبیین می‌کند.

جهت نرم‌سازی مقیاس عادت‌های مطالعه با استفاده از نرم‌افزار جی متریک (jMetric) نمرات خام به رتبه‌های درصدی و نمره t با میانگین ۵۰ و انحراف معیار ۱۰ تبدیل شده است. چنان‌که نتایج نشان داد متوسط عملکرد که ۵۰ درصد نمرات در پایین آن و ۵۰ درصد ($t = ۵۰$) نمره ۱۲۱ است؛ بنابراین متوسط عملکرد دانش آموزان ۱۲۱ بوده است. براساس نتایج حاصل از این تحقیق می‌توان گفت که پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن در بین دانش آموزان مقطع راهنمایی شهر تهران دارای اعتبار و روایی قابل قبولی می‌باشد. که این نتایج با یافته‌های زاهدیان و همکاران (۱۳۹۴) که پایایی این پرسشنامه را بین ۰/۷۳-۰/۹۱ بدست آورده‌اند و یافته‌های جهانیان (۱۳۹۲) که اعتبار پرسشنامه رفتارهای کنارآمدن را ۰/۷۵ و یافته‌های حاجی میر عرب (۱۳۹۴) روایی سازه‌ای پرسشنامه را باروش تحلیل عاملی تاییدی نتیجه ۰/۹۲ ذکر ده است و همسانی درونی آن را ۰/۷۰ و ضریب آلفای آن ۰/۷۷ ذکر کرده است، مطابقت دارد. بر همین اساس توصیه می‌شود مشاوران و روانشناسان جهت سنجش رفتارهای کنار آمدن دانش آموزان دوره رهنمایی هم از این پرسشنامه استفاده کنند.

96170-82201

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد شیراز

منابع:

۱. جهانیان، افسانه. (۱۳۹۲). اثربخشی آموزش راهبردهای نظم جویی شناختی هیجان در تنظیم هیجان و بهبود سازگاری کودکان نابینای مقطع ابتدایی شهر مشهد. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد واحد بین الملل
۲. دادستان، پریخ و عسگری، علی و حاجی زادگان، مرضیه. (۱۳۸۷). گسترش یک مقیاس راهبردهای مقابله‌ای در دانشجویان: دو فرم موازی. فصلنامه روانشناسان ایرانی ۲۱۷-۲۳۱.
۳. زاهدیان، سمانه؛ کافی ماسوله، سید موسی؛ خسرو جاوید، مهناز و فلاحی، مهناز (۱۳۹۴) اثربخشی تنظیم هیجانی بر سبک‌های مقابله‌ای دانش آموزان دختر ابتدایی. فصلنامه تحول روان شناختی کودک. سال اول. شماره ۲، بهار ۱۳۹۴، ۱۵-۲۵
۴. هاوتون، کیت، کرک، سالکووس، کیس، کلارک (۱۳۹۵). رفتاردرمانی شناختی (راهنمای کاربردی در درمان اختلالات روانی). (ترجمه حبیب اله قاسم‌زاده). تهران: ارجمند.
۵. هومن، حیدرعلی (۱۳۹۳). تحلیل داده‌های چند متغیری در پژوهش رفتاری. تهران: پیک فرهنگ.
۶. گنجی، حمزه. (۱۳۹۳). نظریه‌های شخصیت. تهران: ساوالان.
7. Folkman, S., & Lazarus, R. S. (1980). An analysis of coping in middle aged community sample. *Journal of health and social behavior*, 21, 219-239